

20.9.2022

VN/14292/2020

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä -hankkeen strateginen ohjausryhmä

Aika 30.9.2022 klo 09.00-11.30

Paikka YM, Aleksi 7, Lohi K1 / Teams

Kutsuttu	Teppo Lehtinen	puheenjohtaja, ylijohtaja (YM)
	Jyrki Jauhainen	~~lainsäädäntöneuvos (OM)~~
	Markus Tervonen	~~lainsäädäntöneuvos (OM) varaj.~~
	Jaana Rajakko	yli-insinööri (SM)
	Jarkko Häyrinen	erityisasiantuntija (SM) varaj.
	Maarit Huotari	lainsäädäntöneuvos (VM)
	Anu Hernesmaa	~~neuvotteleva virkamies (VM) varaj.~~
	Tapani Sainio	kulttuuriasiantuntija (OKM)
	Mira Kajantie	~~erityisasiantuntija (OKM) varaj.~~
	Mari Laakso	johtava paikkatietoasiantuntija (MMM)
	Laura Lassila	erityisasiantuntija (LVM)
	Antti Paasilehto	kansainvälisten asioiden neuvos (LVM) varaj.
	Jyrki Huikari	asiantuntija (STM)
	Riitta Toirinanta	tietohallintojohtaja (SYKE)
	Kaisu Harju	~~ryhmäpäällikkö (SYKE) varaj.~~
	Anne Jarva	maankäytön ja kaavoituksen kehittämispäällikkö (KL)
	Paavo Taipale	~~yhdyskuntatekniikan päällikkö (KL) varaj.~~
	Tommi Arola	tutkimusjohtaja, (Rakennustietosäätiö)
	Jyrki Laurikainen	toimitusjohtaja (RAKLI)
	Janne Tähtikunnas	toimitusjohtaja (RIL)
	Ifa Kytösaho	arkkitehti (SAFA)
	Asko Takala	arkkitehti (SAFA), varajäsen
	Timo Tossavainen	yhteysjohtaja (Suomen Kiinteistöliitto)
	Ilkka Salo	~~toimialajohtaja (RT)~~
	Jani Kemppainen	asiamies (RT), varaj.
	Päivi Malmi	~~hankepääällikkö (SYKE)~~
	Annukka Lyra	viestintäasiantuntija (YM)
	Jemina Suikki	erityisasiantuntija (YM)
	Tuija Pakkanen	erityisasiantuntija (YM)
	Jaakko Rastas	erityisasiantuntija (YM)
	Karolina Savolainen	assistentti (YM)
Sihteerit	Juhana Rautiainen	ohjelmapäällikkö (YM)
	Minna Perähuhta	~~neuvotteleva virkamies (YM)~~

1. Asialistan hyväksyminen ja läsnäolijoiden toteaminen

Asialista hyväksyttiin ja läsnäolijat todettiin Teams-listasta.

2. Ryhti-hankkeen ajankohtaiset, Juhana Rautiainen

Rautiainen esitteli hankkeen ajankohtaiset asiat. Aikataulussa on pääosin pysytty ja hanke etenee pääosin suunnitellusti. Eduskunnan lainsäädäntöruuhka aiheuttaa lakiosion etenemiseen viivettä, mutta koska RYTJ HE on budjettilaki, tulee käsittely päättymään viimeistään joulukuussa. Tietojärjestelmäosiossa on ollut pientä viivästymistä neuvottelumenettelyssä.

Yhteentoimivuuden osalta viive on ollut rakentamisen lupapäätösten rakentamisessa ja testauksessa. Käynnissä on hankinta koskien rakennuksen ilmastaselvityksen ja materiaaliselosteen tietomallia sekä rakentamisen lupapäätösten tietomallin laatu- ja elinkaarisääntöjä.

Vuosi 2023 tulee olemaan intensiivinen, jotta saadaan tietojen validointi onnistumaan.

Keskustelussa nousi esiin kuntien rajalliset resurssit tulevaan muutokseen, tämän vuoksi muutos voi olla hitaampi kuin ennakoidaan. Tietomallien käyttöönottoa tulisi edistää pohjoismaiden välillä. Suunnittelujärjestelmien toimittajat ovat hitaita muuttamaan järjestelmiään asiakkaidensa tarvitsemilla asioilla. Yhteentoimiva tietomalli nähdään tarpeelliseksi. IT-kustannusten nousu tulisi ottaa huomioon.

Tietojärjestelmän kannalta ensi vuosi on kriittinen ja keskustelussa nousi esiin se, millä toimenpiteillä asiat etenevät ja miten eteneminen turvataan. Rautiainen kertoi, että toteutussuunnitelmaan on asetettu tietyt pisteet siitä, mitä tulee olla milloinkin tehty. Toimittajilla on merkittävä vastuu ja kannustinjärjestelmä aikataulujen pitämiseksi. Aikataulujoustoja tulee rakentamislakiehdotukseen lisätystä siirtymäsäännöksestä, jonka mukaan rakentamistietoja toimitetaan vuodesta 2027 alkaen. Etenemistä turvataan myös siten, että riskianalyysi on ollut mukana hankkeessa koko ajan. Riskeihin pystytään näin varautumaan ajoissa.

3. Lainsäädäntöehdotuksen tilanne, Jaakko Rastas

Rastas esitteli lainsäädäntöehdotuksen tilannekatsauksen. Tietojärjestelmää koskeva lakiesitys oli lausunnolla 12.8. asti. Muutoksia lakiesitykseen tehtiin lausuntojen perusteella. Tiedon omistajuudesta on tehty selvitys (Juhana Riekkinen) jonka mukaan tietoa ei voi omistaa. Enemmistö lausunnonantajista suhtautui myönteisesti uudistuksen tavoitteisiin. Poikkeus tästä on kunnat, joissa esitystä pääosin vastustettiin. Hallitus antoi esityksensä tietojärjestelmästä 15.9.. Rakentamislakia koskeva selvitys annettiin samana päivänä. Valiokuntakäsittelyt ovat käynnissä. Lakien asetuksia on alettu valmistelemaan. Asetukset tulevat lausunnoille arviolta ensi vuoden alussa.

Keskustelussa nousi esiin kysymys siitä, kuka vastaa tiedon oikeellisuudesta. Syken tulee vastata siitä, että tekniikka tiedon siirtämiseen toimii ja tieto säilyy. Rakennus- ja huoneistorekisterin tietojen vastuissa noudetaan Digi- ja väestötietovirastoa koskevaa lainsäädäntöä. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmässä tiedon tuottajan tulee vastata tiedon ajantasaisuudesta. Kunnilla on tietojen muokkausoikeus, ristiriitaiset tiedot ilmoitetaan kunnille. Rakentamislain 73 § mukaiset tiedot ovat ajantasalla vain kunnes rakennuksen tiedoissa tapahtuu muutoksia, joita ei edellytetä lain mukaan järjestelmään. Sisäministeriön hallinnonalan tarvitsemissa suojatiedoissa on nykyisin merkittäviä puutteita, joita on tarkoitus parantaa RYTJ:ssä. Suojatilojen virhemarginaali on arviolta 20 % luokkaa. Alan topten korteissa ei enää nykyisin edellytetä suojatilojen tietoja. Tietoja kerättiin RH-tietojen yhteydessä vuoteen 2003 saakka.

Myös rakennusten omistajatiedoissa on virheitä, joita ei voida tässä yhteydessä parantaa. Asia liittyy maakaaren uudistukseen ja ratkaistaan sen yhteydessä. Tanskassa esimerkiksi paljastui merkittäviä puutteita rakennustiedoissa, kun valtio antoi suoraan avustuksen rekisteriin merkittyjen maakaasulämmitteisten kiinteistöjen omistajille. Avustusmaksut menivät monissa tapauksissa perusteetta väärin tietojen johdosta.

4. Muutostuen tilannekatsaus, Jemina Suikki

Suikki esitti kuntatuen tilannekatsauksen. Kuntatuki luo olosuhteet, joilla kuntakentällä on valmius toteuttaa ja tuoda nykyiset rakennetun ympäristön tiedot tietojärjestelmän yhteyteen. Tukiosio koostuu eri osakokonaisuuksista, joista yksi on kunnille suunnattu rahoitustuki. Kuntien nykytilan kartoitus toteutettiin verkkokyselynä keväällä 2022. Vastausten pohjalta kunnille laaditaan vuosien 2022-2023 aikana toimenpideohjelmaa. Näillä selkeytetään mitä kuntien tulisi konkreettisesti tehdä edistääkseen valmiuksia rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönotolle. Tämän lisäksi kunnille on nykytilan kartoituksen perusteella luotu kuntakohtaiset kuntakortit, josta voi nähdä kunnan digivalmiuden

yleistilanteen eri osa-alueilla. Syksyllä 2022 valmistellaan uusi eOppiva koulutus kunnille muutoksen tueksi.

5. RYTJ kehittävän väliarvioinnin suositusten toimeenpano, Juhana Rautiainen

Rautiainen esitteli väliarvioinnin suositukset, joita oli seitsemän eri kohtaa. Näistä nostona mm. Ryhti-hankkeen lopputavoitetta on kirkastettava ja järjestelmän tuottamaa lisäarvoa on korostettava loppuasiakkaan ja käyttäjän näkökulmasta. Määrittelytyön yhteydessä on koottu yli 300 käyttötapausta joita järjestelmä voisi tukea ja ratkaista. Loppukäyttäjän hyötyjä korostetaan entisestään viestinnässä. Yksi keskeinen hyöty rakennustiedolle on pelastustoimen tehostuminen.

Viestintään kehitetään entistä asiakaslähtöisemmäksi. Näiden lisäksi on tunnistettu tarve kehittää hankkeen sisäistä toimintaa, mm. strategisen ohjausryhmän roolia on kirkastettava.

Keskusteluun nostettiin strategisen ohjausryhmän rooli hankkeessa. Ohjausryhmän tehtävä on seurata ja ohjeistaa hanketta. Ryhmä on asetettu vuoden 2023 loppuun. Ohjausryhmän kokoukset on nähty tärkeänä ja tietoa hankkeen etenemisestä on saanut paljon. Keskustelun jatkumista halutaan ja sitä tarvitaan jatkossa.

Kehityskohteena nähtiin ns. valinnan paikat tai suunnan muutosten kohdat. Näitä on ollut vaikea hahmottaa.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 9.12.2022 klo 0900-1130 läsnäkokouksena.

Liitteet

1. Ryhti -hankkeen ajankohtaiset kalvosarja, Juhana Rautiainen
2. RYTJ –hallituksen esityksen luonnos lausuntoversio kalvosarja, Jaakko Rastas
3. Muutostuen tilanne kalvosarja, Jemina Suikki